

Önellenőrző kérdések a nyilatkozat kitöltéséhez

Ez segítséget nyújthat a belső kontrollrendszer egyes elemeinek éves értékeléséhez. A nyilatkozatot tevő – a vezetői elszámoltathatóság követelményének megfelelően – az értékelés során áttekinti az elemek (kontrollkörnyezet, kockázatkezelési rendszer, kontrolltevékenységek, információs és kommunikációs rendszer, nyomon követési rendszer (monitoring)) kialakításának és működtetését.

A belső kontrollrendszer egyes elemeinél feltüntetett, számozott kérdések jogszabályi kötelezettségen alapulnak (a kötelezettséget meghatározó jogszabályi hivatkozások zárójelben találhatók). A táblázatokban minden elemre vonatkozóan megtalálhatóak egyéb kérdések is (dőlt betűvel), amelyek a rendszerelemek értékelését támogatják, ezáltal a nyilatkozat megtételében nyújthatnak segítséget.

A feltüntetett kérdések tovább bővíthetők, illetve az adott szervezeti szinten nem releváns kérdések elhagyhatóak. A táblázat és a táblázatban szereplő kérdéssor is ajánlás, a Bkr.-ben szereplő nyilatkozat mellett (vagy annak részeként is) szerepeltethető.

1. Kontrollkörnyezet	Válasz
1.1.Rendelkezésre állt hatályos, egységes szerkezetbe foglalt alapítói okirat? [Áht. 8. § (4) és Ávr. 5. §]	
1.2.Rendelkezésre állt hatályos szervezeti és működési szabályzat? [Áht. 10. § (1), (5); Ávr. 13. § (1)]	
1.3.A költségvetési szerv stratégiai és operatív célrendszere, valamint szervezeti felépítése írásban rögzített és a szervezet tagjai számára megismerhető volt? [Bkr. 6. § (1)] [A kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet 11. §, amennyiben a költségvetési szerv a jogszabály hatálya alá tartozott]	
1.4.Rendelkezésre álltak a jogszabályok alapján kötelezően elkészítendő szabályzatok? <i>Így különösen:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a Számv. tv. által előírt szabályzatok (számlarend, bizonylati rend, számviteli politika, valamint annak keretében az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata; eszközök és források értékelési szabályzata; önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzat; pénzkezelési szabályzat) [Számv. tv. 14. §]; ▪ a Kttv. által előírt szabályzatok (közszolgálati szabályzat, közszolgálati adatvédelmi szabályzat) [Kttv. 75. § és 177. §]; ▪ a Kbt. által előírt szabályzat [Kbt. 22. §]; ▪ a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 9. § (4) bekezdésében előírt iratkezelési szabályzat; ▪ adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat [Infotv. 24. §]; ▪ a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat [Infotv. 29-30. § és 35. §]; ▪ fizikai biztonságra vonatkozó szabályzatok (pl. tűzvédelmi szabályzat a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény alapján). 	

<p>1.5.Belső szabályzatban rendezettek voltak a működéshez kapcsolódó, pénzügyi kihatással bíró, jogszabályban nem szabályozott kérdések? [Áht. 10. § (5); Bkr. 6. § (2)]</p> <p><i>Különösen az alábbiak tekintetében [Ávr. 13. § (2)]:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>tervezéssel, gazdálkodással - így különösen a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, teljesítés igazolása, érvényesítés, utalványozás gyakorlásának módjával, eljárási és dokumentációs részletszabályaival, valamint az ezeket végző személyek kijelölésének rendjével -, ellenőrzési adatszolgáltatási és beszámolási feladatok teljesítésével kapcsolatos belső előírások, feltételek;</i> ▪ <i>beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend;</i> ▪ <i>belföldi és külföldi kiküldetések elrendelésével, lebonyolításával, elszámolásával kapcsolatos kérdések;</i> ▪ <i>az anyag- és eszközgazdálkodás számviteli politikában nem szabályozott kérdései;</i> ▪ <i>reprezentációs kiadások felosztása, azok teljesítésének és elszámolásának szabályai;</i> ▪ <i>gépjárművek igénybevételének és használatának rendje;</i> ▪ <i>vezetékes- és mobiltelefonok használata;</i> ▪ <i>közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének, továbbá a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának rendje.</i> 	
<p>1.6.Amennyiben a szervezeti egységekre vonatkozó szabályokat nem határozták meg a szervezeti és működési szabályzatban vagy egyéb szabályzatban, akkor azokat kialakították és írásban rögzítették a szervezeti egységek ügyrendjeiben? [Áht. 10. § (5); Ávr. 13. § (5)]</p>	
<p>1.7.A jogszabályi kötelezettségeknek megfelelő ellenőrzési nyomvonalak kialakításra kerültek, írásban rögzítettek? [Bkr. 6. § (3)]</p>	
<p>1.8.A költségvetési szerv vezetője szabályozta a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét? [Bkr. 6. § (4)]</p>	
<p>1.9.Rendelkezésre állt belső ellenőrzési kézikönyv? [Bkr. 17. §]</p>	
<p>1.10. A jogszabályi kötelezettségeknek megfelelő munkaköri leírások kialakításra kerültek, írásban rögzítettek és azokat aláírták? [Kttv. 75. § (1) bekezdés d) pontja]</p>	
<p>1.11. Kialakításra került a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelő teljesítmény-értékelési rendszer? [Kttv. 130. § és a közszolgálati tisztviselők egyéni teljesítményértékelésről szóló 10/2013. (VI. 30.) KIM rendelet; Kjt. 40. § (2) – (12)]</p>	
<p>1.12. Biztosított volt, hogy a költségvetési szerv működésében a szakmai felkészültség, a pártatlanság és elfogulatlanság, az erkölcsi feddhetetlenség értékei érvényre jussanak, valamint a közérdek előtérbe kerüljön az egyéni érdekekkel szemben? [Bkr. 6. § (5)]</p>	
<p>1.13. Kialakításra került az Intr. 4. § (2) bekezdésében meghatározott, a szervezet működésével összefüggő visszaélésekre, szabálytalanságokra és integritási és korrupciós kockázatokra vonatkozó bejelentések fogadására és kivizsgálására vonatkozó eljárásrend (amennyiben a költségvetési szerv az Intr. hatálya alá tartozott)?</p>	

1.14. Kijelölésre került az Intr. 5. §-ban meghatározott integritás tanácsadó (amennyiben a költségvetési szerv a jogszabály hatálya alá tartozott)?	
<p><i>Ajánlott az alábbi kérdések átgondolása a kontrollkörnyezet értékelése során:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A fenti dokumentumok érintettek általi megismerése és megértése biztosított volt?</i> ▪ <i>A szervezeti célok teljesítéséhez szükséges erőforrások (humánerőforrás, eszközök, információ stb.) rendelkezésre álltak? Ha nem teljes körűen, akkor milyen intézkedéseket hajtottak végre a hiányosságok negatív hatásainak mérséklésére?</i> ▪ <i>A költségvetési szerv céljainak teljesítésére vonatkozóan kialakításra került indikátorrendszer? Az indikátorrendszer tartalmazza az eredményesség, a gazdaságosság, a hatékonyság mutatóit?</i> ▪ <i>Biztosított volt az alkalmazottak képzettségi szintje és gyakorlata? Megfelelő kompetenciákkal rendelkeztek feladataik ellátásához? Ennek felmérése megtörtént? Amennyiben hiányosságok merültek fel ezeken a területeken, milyen intézkedések történtek a problémák orvoslására?</i> 	
Egyéb megjegyzés:	
2. Integrált kockázatkezelési rendszer	
2.1. A költségvetési szerv vezetője működtetett integrált kockázatkezelési rendszert? [Bkr. 7. § (1)]	
2.2. Megtörtént a költségvetési szerv tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatok felmérése, megállapítása? [Bkr. 7. § (2)]	
2.3. Meghatározták az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, valamint a teljesítésük folyamatos nyomon követésének módját? [Bkr. 7. § (2)]	
<p><i>Ajánlott az alábbi kérdések átgondolása az integrált kockázatkezelési rendszer értékelése során:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A szervezet egészére vonatkozóan, a szervezeti célokat figyelembe véve kialakításra került átfogó kockázatkezelési stratégia (önállóan, vagy egyéb dokumentum részeként)?</i> ▪ <i>A kockázatkezelési rendszer egyes elemeinek (kockázati tényezők meghatározása; kockázati események és azok bekövetkezési valószínűségének és a hatások meghatározása, elemzése; kockázati tűréshatár meghatározása; kockázatok rangsorolása; kockázatkezelési módszerek; nyomon követés, felülvizsgálat) kialakítása, szabályozása és működése biztosított volt?</i> ▪ <i>Milyen dokumentumok készültek a kockázatkezelési folyamat során?</i> ▪ <i>Megtörtént a kockázatkezelési folyamatokért felelős személyek/csoportok kijelölése, támogatása?</i> ▪ <i>Meghatározták a kockázati tényezőket?</i> ▪ <i>Meghatározták és elemezték a kockázati eseményeket, azok valószínűségeit, valamint a kockázati események bekövetkeztekor a költségvetési szervre gyakorolt hatásokat?</i> ▪ <i>Felmérték a korrupciós kockázatokat?</i> ▪ <i>Nyilvántartották a kockázati tényezőket, valamint a kockázatokra vonatkozó információkat?</i> ▪ <i>Meghatározták a költségvetési szerv kockázati tűrőképességét</i> 	

<p>(„kockázati étvág”)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rangsorolták a kockázatok? ▪ Felmérték az egyes kockázatkezelési módszerek alkalmazásának lehetőségeit (megszüntetés, áthárítás, kezelés, elfogadás)? ▪ Meghatározták a maradványkockázatok? ▪ Meghatározták a kockázati események bekövetkeztekor alkalmazandó eljárásokat, azok felelőseit, a vonatkozó határidőket? ▪ Biztosított volt a kockázati tényezők, kockázati események nyomon követése? ▪ Ha az integrált kockázatkezelési rendszerrel kapcsolatban hiányosságokat tártak fel (belső, külső ellenőrzés, vagy egyéb vizsgálat révén), megtették a szükséges intézkedéseket a probléma megszüntetése érdekében? 	
Egyéb megjegyzés:	
3. Kontrolltevékenységek	
3.1. A kontrolltevékenységek részeként minden tevékenységre biztosított volt a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés? [Bkr. 8. § (2)]	
3.2. Biztosított volt a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés a pénzügyi döntések dokumentumainak elkészítése vonatkozásában (ideértve a költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések, a támogatásokkal való elszámolás, a szabálytalanság miatti visszafizettetések dokumentumait is)? [Bkr. 8. § (2) a)]	
3.3. Biztosított volt a pénzügyi kihatású döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága? [Bkr. 8. § (2) b)]	
3.4. Biztosított volt a költségvetési gazdálkodás során az előzetes és utólagos pénzügyi ellenőrzés, a pénzügyi döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, illetve ellenjegyzése? [Bkr. 8. § (2) c)]	
3.5. Biztosított volt a gazdasági események elszámolásának (a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvizetés és beszámolás) kontrollja? [Bkr. 8. § (2) d)]	
3.6. Biztosított volt a Bkr. 8. § (2) bekezdésének a), c) és d) pontjában felsorolt tevékenységek feladatköri elkülönítése? [Bkr. 8. § (3)]	
3.7. A költségvetési szerv vezetője biztosította a költségvetési szerv belső szabályzataiban a felelősségi körök meghatározásával legalább az alábbiak szabályozását: a) engedélyezési, jóváhagyási és kontrolleljárások, b) a dokumentumokhoz és információkhoz való hozzáférés, c) beszámolási eljárások? [Bkr. 8. § (4)]	
<p>Ajánlott az alábbi kérdések átgondolása a kontrolltevékenységek értékelése során:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Megállapították azokat az egységes elveket, amelyek mentén a kulcskontrollok, illetve egyéb kontrollok kialakítása és működtetése történik? ▪ A szervezet minden tevékenységére kialakításra és írásban rögzítésre kerültek a szükséges kontrolleljárások? 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ezek biztosították a kockázatelemzés során meghatározott maradványkockázatok kockázati tűréshatár alá csökkentését? ▪ A kontrolltevékenységek kialakítása során figyelembe vették a belső kontroll standardokat? ▪ A kontrolltevékenység lefolytatására vonatkozó kontrolldokumentáció tartalmazta a szükséges információkat? ▪ A költségvetési szerv külső felek részére juttatott írásbeli dokumentumai, költségvetési szerven belülre és kívülre készített jelentései, állásfoglalásai, illetve pénzügyi kötelezettségvállalást és teljesítést magában foglaló tevékenységei esetében biztosított volt a „négy szem” elvének (a tevékenység elvégzésének az azt elvégzőtől független másik személy által történő felülvizsgálata) érvényesülése? ▪ Biztosított volt az, hogy az egyes folyamatokkal kapcsolatos engedélyezési, végrehajtási, rögzítési, kontroll, ellenőrzési, illetve pénzügyi teljesítési tevékenységek külön szervezeti egységekhez, személyekhez delegáltak legyenek? ▪ Szervezeti, személyi változás esetén biztosított volt a feladatvégzés folytonossága, készítettek átadás-átvételi jegyzőkönyvet? ▪ A kialakított kontrollok működését vizsgálták eredményességi, gazdaságossági, hatékonysági és szabályszerűségi szempontból? A vizsgálatok tapasztalatait hasznosították? 	
Egyéb megjegyzés:	
4. Információs és kommunikációs rendszer	
4.1. A költségvetési szerv vezetője kialakított és működtetett olyan rendszereket, amelyek biztosították a megfelelő információk megfelelő időben való eljutását az illetékes szervezethez, szervezeti egységhez, személyhez? [Bkr. 9. §]	
4.2. A költségvetési szerv eleget tett az Infotv.-ben meghatározott, a közérdekű adatokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének? [Infotv. 27. § (1), 32-34. §]	
4.3. A költségvetési szerv vezetője eleget tett az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvényben meghatározott kötelezettségeknek (amennyiben a költségvetési szerv a jogszabály hatálya alá tartozott)?	
4.4. A költségvetési szerv vezetője biztosította az Intr. 10. §-ban foglaltak megvalósítását (amennyiben a költségvetési szerv a jogszabály hatálya alá tartozott)?	
4.5. A költségvetési szerv vezetője eleget tett az iratkezelésre vonatkozó jogszabályi kötelezettségeknek? Az iratkezelés gyakorlata megfelelt az előírásoknak? [1995. évi LXVI. törvény a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről, valamint a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján]	
Ajánlott az alábbi kérdések átgondolása az információ és kommunikáció értékelése során: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kialakították és írásban rögzítették a szervezeten belüli, illetve a külső partnerekkel folytatott horizontális és vertikális kommunikációra vonatkozó szabályokat? 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Rendelkezésre állt olyan szabályzat, amely biztosította, hogy a közölt információ elégséges, pontos, megbízható, teljes, releváns, időben rendelkezésre álló, jóváhagyott, érvényes, kizárólag jogosultak számára megismerhető, előírásoknak megfelelő és közérthető legyen?</i> ▪ <i>Kialakították és írásban rögzítették a jelentéstételre vonatkozó szabályokat?</i> ▪ <i>Kialakították és írásban rögzítették a bizalmas információk kezelésére vonatkozó belső szabályzatot?</i> ▪ <i>A mindennapi gyakorlatban megvalósult a fenti szabályzatoknak megfelelő információáramlás?</i> ▪ <i>Amennyiben probléma jelentkezett, biztosított volt a szervezeti infokommunikációs rendszer tapasztalatok alapján történő fejlesztése?</i> ▪ <i>Kialakítottak vezetői információs rendszert? A vezetői információs rendszerben biztosított volt minden olyan információ fellelhetősége, amely szükséges a vezetői döntések meghozatalához (pl. gazdasági, pénzügyi események, jelentések, működési statisztikák stb.)?</i> ▪ <i>Kialakították a szabálytalansági gyanú bejelentésére vonatkozó eljárásrendet? Biztosított a szabálytalansági gyanú kivizsgálása?</i> ▪ <i>Biztosított volt a bejelentő-védelem?</i> 	
Egyéb megjegyzés:	
5. Nyomon követési rendszer (Monitoring)	
5.1. A költségvetési szerv vezetője kialakította a szervezet tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszert (a továbbiakban: monitoring rendszer)? [Bkr. 10. §]	
5.2. Végeztek operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos nyomon követést? [Bkr. 10. §]	
5.3. Végeztek operatív tevékenységek keretében megvalósuló eseti nyomon követést? [Bkr. 10. §]	
5.4. A költségvetési szerv vezetője gondoskodott az operatív tevékenységektől független belső ellenőrzés kialakításáról és megfelelő működtetéséről? [Áht. 70. § (1); Bkr. 15. § (1)]	
5.5. A költségvetési szerv vezetője biztosította a belső ellenőrzés szervezeti és funkcionális függetlenségét? [Bkr. 18 - 19. §]	
5.6. A költségvetési szerv vezetője biztosította a belső ellenőrzés működéséhez szükséges forrásokat ¹ ? [Bkr. 15. § (1)]	
<p><i>Ajánlott az alábbi kérdések átgondolása a monitoring értékelése során:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Kidolgozták azokat az elveket, amelyek alapján a monitoring eszközök kialakításra kerültek? Meghatározták azokat a célokat, amelyeket a monitoring eszközök alkalmazásával el akartak érni?</i> ▪ <i>Milyen folyamatba épített monitoring eszközöket, eljárásokat alkalmaztak?</i> ▪ <i>Milyen egyedi értékelés formájában megvalósuló monitoring eszközöket alkalmaztak?</i> ▪ <i>Ezek az eszközök elégségesek és megfelelőek voltak ahhoz, hogy a vezetés az elvárt mennyiségű és minőségű döntéstámogató információkhoz jusson?</i> 	

¹ Ideértve mindazokat az erőforrásokat, amelyek a belső ellenőrzési tevékenység megfelelő ellátásához szükségesek (emberi erőforrás, eszközök, költségvetés, információ stb.).

<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Kivizsgálták a monitoring eljárások során észlelt problémák okait?</i> ▪ <i>Megtették a szükséges intézkedéseket a monitoring eljárások során észlelt problémák megszüntetése érdekében (ideértve a belső, illetve külső ellenőrzések során feltárt problémák megszüntetését is)?</i> ▪ <i>A költségvetési szerv vezetője gondoskodott a külső ellenőrzések koordinációjáról, valamint a Bkr. 14. §-ában meghatározott nyilvántartás vezetéséről?</i> 	
<i>Egyéb megjegyzés:</i>	